

अस्मद्गवावृधे वीर्यायोरुः पृथुः सुकृतः कर्तृभिर्भूत् ॥

b. उ० महेन्द्राय वा । c. एष ते योनिर्महेन्द्राय वा ॥ ३९ ॥

का० [१०.३.१०.] माहेन्द्रं गृह्णाति वैश्वदेववन्महां इन्द्र इति । यथा वैश्वदे-
वग्रहः शुक्रपात्रेण गृहीतस्तथा माहेन्द्रं ग्रहं तेनैव गृह्णीयात् ॥ माहेन्द्री त्रिष्टुप्
भरद्वाजदृष्टा तृतीयपादो नवाक्षरः । इन्द्रो वीर्याय वीरकर्मणे वावृधे ववृधे वर्ध-
ते इन्द्रसि लुङ्ङिठ इति [पा० ३.४.६.] वर्तमाने लिट् संहितायामभ्यासदीर्घः ।
किम्भूत इन्द्रः महान्महाप्रभवः तथापि नृवत् मनुष्यवत् आ ब्रूयमान आगहति
यद्वा नृवत् मनुष्यवत् आचर्षणिप्राः (36.) आ समन्ताच्चर्षणीन्मनुष्यान्प्राति अभी-
ष्टकामैः पूरयतीत्याचर्षणिप्राः प्रा पूरणे छिप् यथा राजा अमात्यादिर्मनुष्यः (37.)
सेवकानभीष्टकामैः पूरयति तद्वत् । उतापि च द्विवर्हाः वृद्धि वृद्धौ वर्द्धणं वर्द्धः
वृद्धिः असुन्प्रत्ययः द्वयोः प्रकृतिविकृतिद्वययोः सोमयागयोर्वर्द्धो यस्य स द्विवर्हाः
यद्वा द्वयोः स्थानयोर्वर्द्धाः वृद्धः परिवृद्धः प्रभुः मध्यमे स्थाने उत्तमे च । तथा स-
होभिः बलैः अमिनः अमितः उपमारहितः अतोलितबल इत्यर्थः अमिनोऽमि-
तमात्रो महान्भवत्यभ्यमितो वेति यास्कोक्तेः [निरु० ६.१६.] यद्वा सहोभिः शत-
बलैरमितः अप्रक्षिप्तो अनुपहंसित इत्यर्थः दुमिञ् प्रक्षेपे मिञ् (38.) हिंसायाम्
इत्यस्य वा प्रयोगः पूर्वपक्षे माङ् माने सर्वत्र निष्ठानत्वमार्षम् । तथा अस्मद्गक्
अस्मान्प्रत्यञ्चतीत्यस्मद्गक् अस्मदभिमुखः अस्मद्वदे उपपदेऽञ्चतेः छिप् विश्वदे-
वयोश्चेत्यादिना [पा० ६.३.१२.] छिबलेऽञ्चतौ परेऽस्मद्वदस्य ढेरद्वादिशः उगिद-
चामिति [पा० ७.१.७०.] प्राप्तस्य नुमोऽभावश्छान्दसः । स वर्धमान इन्द्र ईदृशो
भूत् भवतु लोडर्थे लुङ् अडभावश्छान्दसः । कीदृशः उरुः यशसा विपुलः पृथुः
बलेन विस्तृतः कर्तृभिर्यजमानैः सुकृतः साधुकृतः सत्कृतः पूजित इत्यर्थः ॥ हे
ग्रह त्वमुपयामेन गृहीतोऽसि महेन्द्राय वां गृह्णामि ॥ सादयति एष ते योनिः
महेन्द्राय वा सादयामि ॥ ३९ ॥

XXIII. a. महो१॥ इन्द्रो य ओजसा पर्जन्यो वृष्टिमां१॥ इव । स्तोमैर्वत्सस्य
वावृधे । b. उ० महेन्द्राय वा । c. एष ते योनिर्महेन्द्राय वा ॥ ४० ॥